

ประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา
เรื่อง หลักเกณฑ์การจัดตั้งส่วนงานภายในของสถาบันอุดมศึกษา
พ.ศ. ๒๕๖๕

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การจัดตั้งส่วนงานภายในของสถาบันอุดมศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงด้านการอุดมศึกษาในปัจจุบัน ปรชญาการอุดมศึกษาไทยและระบบอุดมศึกษาใหม่ด้านการสร้างบัณฑิตและพัฒนากำลังคน ตลอดจนการดำเนินงานตามภารกิจและการจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการบริหารส่วนงานภายในของสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม คณะกรรมการการอุดมศึกษา ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๑๙ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๕ จึงมีมติกำหนดหลักเกณฑ์การจัดตั้งส่วนงานภายในของสถาบันอุดมศึกษาไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์การจัดตั้งส่วนงานภายในของสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๕”

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์การจัดตั้งส่วนงานภายในของสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๔

ส่วนที่ ๑
การจัดตั้งส่วนงานภายใน

ข้อ ๓ ในการพิจารณาจัดตั้งส่วนงานภายในของสถาบันอุดมศึกษาให้สภาสถาบันอุดมศึกษา พิจารณาการจัดตั้งและดำเนินงานจากรายได้ของสถาบันอุดมศึกษา โดยให้พิจารณาความพร้อมความเหมาะสมของส่วนงานภายในที่จะจัดตั้งให้ครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

(๑) เหตุผลและความจำเป็นของการจัดตั้ง ควรสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาของประเทศ หรือความต้องการของพื้นที่ รวมถึงศักยภาพและความพร้อมของสถาบันอุดมศึกษา

(๒) วัตถุประสงค์ ต้องสอดคล้องกับเหตุผลและความจำเป็น

(๓) ภารกิจของส่วนงานภายใน ต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันอุดมศึกษานั้น และเชื่อมโยง สนับสนุน หรือก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษา ในพันธกิจหลักและยุทธศาสตร์ของกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาที่สังกัดตามกฎหมายว่าด้วยการจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา รวมถึงหน้าที่และอำนาจของสถาบันอุดมศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการอุดมศึกษา

(๔) การจัดโครงสร้างองค์กรและการบริหาร ต้องคำนึงถึงหลักการทั่วไปในการจัดการอุดมศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการอุดมศึกษา และประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ

(๕) ระบบการบริหารงานบุคคล ต้องสอดคล้องกับมาตรการบริหารจัดการกำลังคนภาครัฐ และไม่มีผลเป็นการเพิ่มอัตรากำลังบุคลากรที่ใช้งบประมาณแผ่นดิน รวมทั้งต้องไม่กระทบต่อการบริหารจัดการอัตรากำลังในภาพรวมของสถาบันอุดมศึกษา ทั้งนี้ สถาบันอุดมศึกษาอาจให้บุคลากรเดิมที่มีอยู่แล้วไปปฏิบัติงานในส่วนงานภายในที่จัดตั้งขึ้นได้

(๖) เป้าหมายผลผลิต ต้องมีวิธีการดำเนินงานและการผลิตกำลังคนให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐหรือปรัชญาการอุดมศึกษาที่กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กำหนด โดยมีกลไกของสภาสถาบันอุดมศึกษาเข้ามากำกับเพื่อให้เป็นไปตามหลักการทั่วไปในการจัดการอุดมศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการอุดมศึกษา ทั้งนี้ สาขาวิชาใดที่มีอุปทานแรงงานเพียงพออยู่แล้ว ไม่ควรจัดการเรียนการสอนหรือจัดตั้งหน่วยงานเพิ่มอีก

(๗) การควบคุมมาตรฐานและคุณภาพในการดำเนินงาน

(๗.๑) การตั้งชื่อส่วนงานภายในควรสอดคล้องกับสาขาวิชาที่จัดการศึกษา หรือภารกิจ

(๗.๒) การจัดตั้งส่วนงานภายในที่มีการจัดการเรียนการสอนจะต้องแสดงข้อมูลหลักสูตรที่ผ่านการพิจารณาความสอดคล้องของหลักสูตรตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา รวมถึงเกณฑ์มาตรฐานอื่นที่เกี่ยวข้องจากสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ทั้งนี้ หากจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรที่มีองค์ความรู้วิชาชีพกำกับให้ดำเนินการตามที่องค์ความรู้วิชานั้นกำหนดด้วย

(๗.๓) การจัดตั้งส่วนงานภายใน ต้องคำนึงถึงการยกระดับมาตรฐานและคุณภาพ เช่น การพัฒนาองค์ความรู้ การสร้างนวัตกรรม การส่งเสริมให้คณาจารย์เผยแพร่งานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ เป็นต้น

(๗.๔) ต้องมีระบบหรือกลไกกำกับการขยายตัวของสถาบันอุดมศึกษาในภาพรวม เพื่อให้มีจำนวนนักศึกษาที่เหมาะสม และมีประสิทธิภาพสูงสุดในการดำเนินงาน

(๘) แหล่งที่มาของรายได้ ต้องระบุแหล่งที่มาของรายได้ให้ชัดเจน ซึ่งจะต้องไม่ใช่งบประมาณแผ่นดิน

(๙) ระบบการบริหารจัดการงบประมาณและทรัพย์สิน ต้องมีความชัดเจนว่า สถาบันอุดมศึกษา ไม่สามารถนำงบประมาณแผ่นดินมาใช้กับส่วนงานภายในได้

(๑๐) การกำกับตรวจสอบ สถาบันอุดมศึกษาจะต้องมีระบบหรือแนวทางในการกำกับดูแล และตรวจสอบการดำเนินการของส่วนงานภายในตามข้อบังคับของสภาสถาบันอุดมศึกษาและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้ง มีการติดตามและประเมินคุณภาพส่วนงานภายในที่จัดตั้ง

(๑๑) แผนการดำเนินงาน จะต้องมีความหมาย ผลผลิต และผลลัพธ์ที่ชัดเจน

(๑๒) แผนการประเมินความคุ้มค่าของการจัดตั้งส่วนงานภายใน

ข้อ ๔ คณะกรรมการการอุดมศึกษาและสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมจะมีระบบการกำกับดูแลการจัดตั้งส่วนงานภายใน ในการควบคุมคุณภาพ การใช้งบประมาณ ในเรื่องของงบดำเนินการและงบลงทุนและมีกลไกในการดูแลการจัดตั้งส่วนงานภายในของสถาบันอุดมศึกษาในภาพรวมที่เป็นภาพใหญ่ของประเทศที่เป็นระบบเพื่อกำกับให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาของประเทศ ทั้งนี้ อาจเชื่อมโยงกับการประกันคุณภาพการศึกษาตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ข้อ ๕ เพื่อประโยชน์ในการรักษามาตรฐานและคุณภาพของส่วนงานภายในที่ได้จัดตั้งขึ้นแล้ว ก่อนประกาศนี้ใช้บังคับ ให้สถาบันอุดมศึกษาพิจารณาการจัดตั้งส่วนงานภายในที่จัดตั้งไปแล้วดังกล่าวให้ครอบคลุม ประเด็นตามข้อ ๓ ทุกประเด็น ให้เสร็จสิ้นภายในหกสิบวัน นับตั้งแต่วันที่ประกาศนี้ใช้บังคับ

ข้อ ๖ ให้สถาบันอุดมศึกษาจัดทำประกาศการจัดตั้งส่วนงานภายในของสถาบันอุดมศึกษาภายใต้ กรอบประเด็นในข้อ ๓

ข้อ ๗ ให้สถาบันอุดมศึกษาจัดเตรียมข้อมูลของส่วนงานภายในที่จัดตั้งตามประเด็นที่กำหนด ในข้อ ๓ เพื่อให้สามารถให้ข้อมูลได้เมื่อได้รับการร้องขอ

ข้อ ๘ เมื่อสถาบันอุดมศึกษาได้จัดตั้งส่วนงานภายในแล้ว สถาบันอุดมศึกษาต้องรายงานข้อมูล ตามข้อ ๓ ให้คณะกรรมการการอุดมศึกษาทราบ ภายในหกสิบวันนับตั้งแต่วันที่สภาสถาบันอุดมศึกษาอนุมัติ ให้จัดตั้งส่วนงานภายในนั้น

กรณีที่สถาบันอุดมศึกษาได้จัดตั้งส่วนงานภายในไปแล้วก่อนประกาศนี้ใช้บังคับ เมื่อสถาบัน อุดมศึกษาได้ดำเนินการตามข้อ ๕ แล้ว ให้รายงานข้อมูลต่อคณะกรรมการการอุดมศึกษาทราบ ภายใน หกสิบวัน นับตั้งแต่ได้จัดทำข้อมูลตามข้อ ๕ เสร็จสิ้น

ส่วนที่ ๒

การเปลี่ยนชื่อส่วนงานภายใน

ข้อ ๙ ให้สภาสถาบันอุดมศึกษาเปลี่ยนชื่อส่วนงานภายในได้ภายใต้หลักเกณฑ์ ดังนี้

(๑) หน้าที่และภารกิจของส่วนงานภายในที่ประสงค์จะเปลี่ยนชื่อ ควรสอดคล้องกับ แนวทางการพิจารณาหน่วยงานและการแบ่งส่วนราชการระดับคณะของสถาบันอุดมศึกษาที่คณะกรรมการ การอุดมศึกษาประกาศหรือให้ความเห็นชอบ

(๒) การเปลี่ยนชื่อส่วนงานภายใน ต้องไม่กระทบต่อสาระสำคัญในประเด็นการพิจารณา การจัดตั้งส่วนงานภายในตามข้อ ๓ (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) และ (๗) ซึ่งคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้มีมติ รับทราบในคราวเสนอจัดตั้งส่วนงานภายในดังกล่าว

(๓) การเปลี่ยนชื่อส่วนงานภายใน ต้องไม่ก่อให้เกิดภาระต่อนักศึกษาหรือบัณฑิตที่สำเร็จ การศึกษาจากส่วนงานภายในดังกล่าวเกินสมควร

ข้อ ๑๐ เมื่อสถาบันอุดมศึกษาได้เปลี่ยนชื่อส่วนงานภายในแล้ว ให้รายงานผลการดำเนินงาน ย้อนหลัง ๓ ปี และข้อมูลตามข้อ ๙ ต่อคณะกรรมการการอุดมศึกษาทราบภายในหกสิบวันนับตั้งแต่วันที่ สภาสถาบันอุดมศึกษาอนุมัติให้เปลี่ยนชื่อส่วนงานภายในนั้น

ส่วนที่ ๓

การยุบเลิกส่วนงานภายใน

ข้อ ๑๑ ให้สภาสถาบันอุดมศึกษายุบเลิกส่วนงานภายในได้ หากส่วนงานภายในนั้นไม่สามารถ ดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามข้อ ๓ ได้ โดยต้องคำนึงถึงผลกระทบต่อนักศึกษา ผู้รับบริการ บุคลากร และ ความคุ้มค่าในการใช้ทรัพยากรของส่วนงานภายในที่จะยุบเลิก ให้ครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

(๑) การบริหารจัดการหลักสูตรและนักศึกษาคงค้างในหลักสูตร

(๒) การเกลี่ยอัตรากำลังหรือการโอนย้ายบุคลากร

(๓) การบริหารจัดการอาคารและสถานที่ รวมถึงทรัพยากรอื่น ๆ

ข้อ ๑๒ เมื่อสถาบันอุดมศึกษาได้ยุบเลิกส่วนงานภายในแล้ว ให้รายงานผลการดำเนินงานย้อนหลัง ๓ ปี และข้อมูลตามข้อ ๑๑ ต่อคณะกรรมการการอุดมศึกษาทราบภายในหกสิบวันนับตั้งแต่วันที่สภาสถาบันอุดมศึกษาอนุมัติให้ยุบเลิกส่วนงานภายในนั้น

ข้อ ๑๓ นอกจากหลักเกณฑ์การจัดตั้ง การยุบเลิก และการเปลี่ยนชื่อส่วนงานภายในของสถาบันอุดมศึกษาตามประกาศฉบับนี้ สภาสถาบันอุดมศึกษาจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขการพิจารณาจัดตั้งและยุบเลิกส่วนงานภายในของสถาบันอุดมศึกษาตามมติคณะกรรมการการอุดมศึกษาที่เกี่ยวข้องด้วย

ประกาศ ณ วันที่ ๒๖ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๕

(ศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์)
ประธานกรรมการการอุดมศึกษา

(Accountability) ในการอนุมัติหลักสูตรหรือจัดตั้งส่วนงานภายในที่ตอบสนองต่อความต้องการของประเทศหรือท้องถิ่น และรับผิดชอบต่อบัณฑิตที่เป็นผลผลิตของสถาบัน โดยสาขาวิชาใดที่มีอุปทานแรงงานเพียงพออยู่แล้วก็ไม่ควรจัดการเรียนการสอนหรือตั้งหน่วยงานเพิ่มอีก

(๗) การควบคุมมาตรฐานและคุณภาพในการดำเนินงาน

- การจัดตั้งส่วนงานภายในที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาชีพ สถาบันอุดมศึกษาจะต้องดำเนินการตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง
- การตั้งชื่อส่วนงานภายในควรสอดคล้องกับสาขาวิชาที่เปิดสอนเพื่อจะได้สื่อสารให้ผู้ที่จะเข้าเรียนได้มีความเข้าใจและเลือกเรียนได้ถูกต้อง และการตั้งชื่ออาจมีผลต่อการจัดกลุ่มสาขาวิชาเพื่อประเมินคุณภาพการศึกษาด้วย
- การจัดตั้งส่วนงานภายในระดับบัณฑิตศึกษา จะต้องเน้นเรื่องคุณภาพมาตรฐาน อาทิ การสร้างนวัตกรรม การส่งเสริมให้คณาจารย์เผยแพร่งานวิจัยในระดับชาติและนานาชาติ
- การจัดตั้งส่วนงานภายในต้องเน้นคุณภาพมากกว่าปริมาณ
- ควรมีกฎหรือวิธีการที่จะควบคุมขนาดสถาบันอุดมศึกษาในเชิงปริมาณของจำนวนนักศึกษาที่เหมาะสม ไม่ให้มีการขยายตัวอย่างไร้ขีดจำกัดเพื่อประสิทธิภาพสูงสุด

(๘) แหล่งที่มาของรายได้ จะต้องระบุแหล่งที่มาของรายได้ให้ชัดเจน ซึ่งจะต้องไม่ใช่งบประมาณแผ่นดิน

(๙) ระบบการบริหารจัดการงบประมาณและทรัพย์สิน ต้องมีความชัดเจนว่า

สถาบันอุดมศึกษาไม่สามารถนำงบประมาณแผ่นดินมาใช้กับส่วนงานภายในได้ เว้นแต่เป็นการใช้บุคลากรเดิมที่มีอยู่แล้วในการปฏิบัติงานในส่วนงานภายในที่จัดตั้ง โดยไม่มีผลกระทบต่องบประมาณแผ่นดินในภาพรวม

(๑๐) การกำกับตรวจสอบ สถาบันอุดมศึกษาจะต้องกำกับดูแลการปฏิบัติและมีการตรวจสอบการดำเนินการตามกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง พร้อมมีการติดตามประเมินคุณภาพของส่วนงานภายในที่จัดตั้ง

(๑๑) แผนการดำเนินงาน ต้องมีเป้าหมายผลผลิตที่ชัดเจน

ข้อ ๔ คณะกรรมการการอุดมศึกษาและสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา จะมีระบบการกำกับดูแลการจัดตั้งส่วนงานภายใน ในการควบคุมคุณภาพ การใช้งบประมาณในเรื่องของงบดำเนินการและงบลงทุน และมีกลไกในการดูแลการจัดตั้งส่วนงานภายในของสถาบันอุดมศึกษาในภาพรวมที่เป็นภาพใหญ่ของประเทศที่เป็นระบบเพื่อกำกับให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาของประเทศ ทั้งนี้ อาจเชื่อมโยงกับสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา

ข้อ ๕ เพื่อประโยชน์ในการรักษามาตรฐานและคุณภาพของส่วนงานภายในที่ได้จัดตั้งขึ้นแล้ว ก่อนประกาศนี้ใช้บังคับ ให้สถาบันอุดมศึกษาพิจารณาการจัดตั้งส่วนงานภายในที่จัดตั้งไปแล้วดังกล่าวให้ครอบคลุมประเด็นตามข้อ ๓ ทุกประเด็น ให้เสร็จสิ้นภายในเก้าสิบวัน นับตั้งแต่วันที่ประกาศนี้ใช้บังคับ

ข้อ ๖ ให้สถาบันอุดมศึกษาจัดทำประกาศการจัดตั้งส่วนงานภายในของสถาบันอุดมศึกษาภายใต้กรอบประเด็นในข้อ ๓